

Божията гледна точка за войната и насилието

„Той прекратява войните до края на земята; той счупва лъка и разбива копието; той изгаря колесниците в огън.“
Псалм 46:9

Вече сме навлезли в ХХІ век. Състоянието на света се влошава бързо. Хората, на които сме се доверявали, нещата, които сме опознали и на които сме се наслаждавали, и дори сме приемали за даденост, изчезват. Много хора в днешния свят живеят в постоянно състояние на страх. Виждаме с очите си, че напрежението в света е по-високо от всякога. Конфликти, войни и терористични актове запълват заглавията и новините. Светът е обхванат от истерия, която кара мнозина да се страхуват за самото си съществуване. На земята се води борба между предполагаемите сили на доброто и злото. Има призив за въоръжаване, което води до насилие в отговор на насилие. На хората се оказва голям натиск да „се включат в борбата“ на всяка цена.

Човечеството като цяло не търси помощ от Бога, а разчита на собствените си методи за установяване на мир в света. В тази обстановка детето на Бога се сблъсква с много важни решения. Какво ни учи Писанието относно насилието, войната и убийствата? Как Писанието може да се използва като основа за противопоставяне на войната и насилието? Надяваме се, че последващата дискусия ще помогне на читателя да намери отговори на тези важни въпроси.

Описания на Бога в Стария Завет

Бог често е описан в Библията с помощта на военни термини – „гневът на Господа” и „яростта на Господа”, както е споменато в Числа 11:10,33. Небесният Отец е като „поглъщащ огън”, защото „страшно е да попаднеш в ръцете на живия Бог”. (Второзаконие 4:24; Евреи 10:31). „На мен принадлежи отмъщението и въздаянието“ (Второзаконие 32:35). Господ е „ревнив Бог“ и „военен човек“, който се издига, за да съди народите в определеното от Него време. Изход 20:5; 15:3

Войните на Израил

В отношенията на Бога с народа на Израил виждаме, че те са били инструктирани да се преброят по армии. „Господ говори на Мойсей в пустинята Синай, в шатъра за събрание , ... след като излязоха от Египетската земя, казвайки: Пребройте цялото събрание на израилтяните по семействата им, по бащините им домове, с броя на имената им, всеки мъж по преброяването им; От двадесет години нагоре, всички, които са способни да излязат на война в Израил: ти и Аарон ще ги преброите по армиите им.“ Числа 1:1-3

Израилтяните често бяха водени от военачалници в борбата си да завладеят обещаната земя. Исус, „военният командир на Господа“, получи указания от ангел как да разруши Ерихон. (Исус 5:14; 6:2-5). С тръбенето на тръбите и божествената намеса стените на града „се срутиха“ и бяха „напълно разрушени“. Йошуа 6:20,21

Бог научи своя народ как да се бори. Давид ни казва: „Благословен да е Господ, моя сила, който учи ръцете ми да воюват и пръстите ми да се сражават: Моята доброта и моя крепост; моя

висока кула и мой избавител; моя щит и този, на когото се уповавам; който подчинява моя народ под мен.“ Псалми 144:1,2

Бог се бори за своя народ

Бог се бореше за своя народ, когато той беше преследван от фараона, цар на Египет, и неговата армия от коне и колесници от типа „“. „Когато фараонът се приближи, израилтяните погледнаха нагоре и видяха, че египтяните вървят след тях; и се уплашиха много; и израилтяните извикаха към Господа. ... И Мойсей каза на народа: Не се страхувайте, стойте на място и вижте спасението на Господа, което Той ще ви покаже днес; защото египтяните, които сте видели днес, няма да ги видите повече завинаги. Господ ще се бори за вас, а вие ще мълчите.“ (Изход 14:10-14). Водите на морето се разделиха чрез силата на Бога и израилтяните бяха спасени; египетските войски бяха унищожени.

Разказвайки за по-късно преживяване, „Господ говори на Мойсей, казвайки: Отмъсти на израилтяните за мадиамците: ... И Мойсей говори на народа, казвайки: Въръжете някои от вас за война и нека отидат срещу мадиамците, ... От всяко племе по хиляда, от всичките племена на

Израил, ще изпратите на война. ... И те убиха царете на Мадиям.“ Числа 31:1-8

„Време за всяко нещо“

Друг набор от стихове от Стария завет, които трябва да се имат предвид, се намира в Еклесиаст 3:1,3,8: „За всичко има сезон и време за всяка цел под небето: ... Време за убиване и време за изцеление; време за разрушаване и време за изграждане; ... Време за любов и време за омраза; време за война и време за мир.“ Много хора са използвали тези стихове, за да оправдаят убийствата и войните. Когато обаче разгледаме по-внимателно този пасаж, виждаме, че Соломон е писал въз основа на многобройните си преживявания и наблюдения от миналото. Той изразява своето мнение от социална гледна точка. Той вижда, че хората се трудят усърдно във всички видове начинания, и мъдро пита: „Каква полза има този, който се труди в това, в което се труди? Видях труда, който Бог е дал на човешките синове, за да се упражняват в него.“ стихове 9,10

Соломон завършва своето разсъждение в Книгата на Еклесиаст с думите: „Нека чуем заключението на цялото дело: Бойте се от Бога и

пазете заповедите Му, защото това е цялото задължение на човека. Защото Бог ще съди всяко дело, както и всяко тайно нещо, било то добро или зло.“ Еклесиаст 12:13,14

Бог на любовта

В светлината на гореизложеното, сега поставяме един легитимен въпрос, който мнозина задават: Ако Бог е Бог на любовта, както ни казва Библията, как можем да разберем заповедите Му към децата на Израил, като например да „напълно унищожат“ враговете си? (1 Йоан 4:8,16; Второзаконие 12:2; 20:17). Трябва да помним, че народът на Израил беше Божият заветен народ: „Само вас познавам от всичките семейства на земята.“ Амос 3:2

Фактът, че децата на Израил са били Божия избран народ, се учи ясно в Библията. Отбелязваме тези думи на пророк Еремия: „Така аз привързах към себе си целия дом Израилев и целия дом Юдов, казва Господ, за да ми бъдат за народ, за име, за хвала и за слава.“ Аз ще бъда „Бог на всички семейства на Израил, а те ще бъдат Мои хора.“ (Еремия 13:11; 31:1). Говорейки на Яков, бащата на дванадесетте племена на Израил, Бог каза: „В теб и в твоето потомство ще

бъдат благословени всички семейства на земята.“ Битие 28:14

Земята Ханаан беше обещана на „потомството“ или на потомците на Авраам – тоест на Израил – векове по-рано. (Битие 11:31; 12:5-7). Въпреки това, други народи се бяха заселили в земята преди пристигането на израилтяните като законни наследници под ръководството на Исус Навин. Когато Израил дойде да я завладее, в обещаната земя Ханаан царяха ужасни условия. Филистимците, аморейците и другите, които заемаха земята, бяха много покварени, тъй като се занимаваха с всички форми на идолопоклонство, дори принасяха човешки жертви в името на своите лъжебогове и религия. (Второзаконие 18: 9-14). Това се дължеше на факта, че тяхната нечестивост и поквареност бяха достигнали такова ниво, че Бог, в своята мъдрост и справедливост, счете, че най-добре ще бъде да ги унищожи и да постави в земята народ, който, под Негово ръководство, ще достигне по-висока степен на цивилизация.

По този начин Бог нареди на израилтяните да завладеят Ханаан. Това не беше нещо, направено без Неговото разрешение и указания. Преди да влязат в земята на обещанието, Господ

беше установил система от закони с израилтяните. Те разбираха, че ако не се подчинят на тези закони, ще бъдат наказани. Един от тези закони беше: „Не убивай“. (Изход 20:13). Съседите на Израил постоянно воюваха срещу тях, но ако Израил се подчиняваше на Бога, Той щеше да им помогне. Ако обаче не се подчиняваха на Бога, Той щеше да позволи на враговете им да победят. Левит 26:3,6-8,14,17

Временна ситуация

По-късно в Стария завет Бог ясно показва чрез пророците, че настоящото време на зло, омраза, война и бедност е временно състояние. Неговият план в крайна сметка ще премахне всички войни, омраза, отчаяние и бедност. Това ще се случи, когато бъде установено Неговото царство на „ “. Чрез пророк Исая Бог каза за това време: „Те ще превърнат мечовете си в орала, а копията си – в сърпове; народ няма да дигне меч срещу народ, нито ще се учат вече на война.“ „Те няма да правят зло, нито ще унищожават в цялата Моя свята планина.“ Исая 2:4; 11:9

Гледната точка на Новия Завет за войната

Нека сега разгледаме Божиите учения в Новия Завет, в който скоро става ясно, че е настъпила промяна. Небесният Отец сега се отнася по различен начин към народа на Израил и всичко започва с Неговия Син, Исус. В своето предчовешко съществуване Божият Син се нарича „Словото [гръцки: *logos*]” на Бога. (Йоан 1:1). По-късно в същата глава Йоан пише: „И Словото стана плът и пребиваваше между нас, (и видяхме славата Му, славата като на Единородния от Отца), пълно с благодат и истина.” (стих 14). „Той беше в света, и светът беше създаден чрез Него, но светът не Го позна. Дойде при Своите, но Своите не Го приеха.” (стихове 10,11). Знаем, че „Своите” се отнася за народа на Израил. Той беше отхвърлен от тях в изпълнение на писанието: „Той е презрян и отхвърлен от хората.” Исая 53:3

Когато Пилат попита юдеите, които бяха събрани на съда на нашия Господ: „Какво да правя тогава с Исус, наречен Христос? Всички му казаха: Да бъде разпънат.” (Матей 27:22). Както четем в края на разказа, Пилат си изми ръцете от въпроса, като не намери никаква вина в Него. „Тогава

целият народ отговори и каза: Неговата кръв да бъде върху нас и върху нашите деца.“ Матей 27:25

През цялото си служение Исус копнееше да помогне на Израил. „Ерусалим, Ерусалим, който убиваш пророците и камъниш онези, които са ти изпратени; колко пъти исках да събера децата ти, както кокошката събира пилетата си под крилата си, а вие не искахте! Ето, домът ви ще ви бъде оставен пуст.“ (Лука 13:34,35). Поради това отхвърляне на единородния Син Божий, Израил не успя да получи това, което отдавна търсеше. Те желаеха да получат продължителни благословения и просперитет под Божието ръководство. „И какво от това? Израил не е получил това, което търси... (Както е писано: Бог им е дал дух на сън, очи, които да не виждат, и уши, които да не чуват;). до днес.“ Римляни 11:7,8

Примери, които ни учат

Сега отново споменаваме, като използваме Писанията, целта на Божията връзка с Израил в Стария Завет. „Братя, не искам да не знаете, че всичките ни бащи [израилтяните] бяха под облака и всички преминаха през морето; ... А тези неща бяха ни за пример, за да не пожелаваме зли неща, както те пожелаха.“ 1 Коринтяни 10:1,6

От този разказ получаваме предупреждения и възможност да се поучим от грешките на Израил, за да можем да служим на Бога по най-добрия начин. Естественият Израил никога не е бил безусловен наследник на нито една част от обещанието, дадено на Авраам: „В теб ще бъдат благословени всички народи на земята.“ (Битие 12:3). Когато Бог сключи завета си с Израил, разбирането беше, че ако те спазват Закона, ще имат вечен живот. Това щеше да им позволи да наследят обещанието, дадено на Авраам, и да им даде привилегиите да благославят „всички народи на земята“.

Наследници на Божиите обещания

Думите на апостол Петър: „Обещанието е за вас и за вашите деца“, са в пълна хармония с всички действия на Господа спрямо Израил, включително завета Му с тях като деца на слугата Му Авраам. (Деяния 2:39). Те все още имаха тази надежда по времето на Исус, както казва Павел: „На което обещание се надяват нашите дванадесет племена, които денем и нощем служат на Бога.“ (Деяния 26:7). Когато Израил като народ се оказа недостоеен да стане наследник на Авраамовите обещания, той беше, символично казано, откъснат, а на езичниците

беше дадена възможност да бъдат присадени, за да заемат мястото му. Тези езичници, сега като индивидуални лица, можеха да станат участници в „корена и мазнината на маслиновото дърво“, тоест в Авраамовите обещания. Римляни 11:17

От този момент нататък само онези индивидуални лица, евреи или езичници, които приеха Христос, станаха „наследници според обещанието“ като членове на духовното семе на Авраам. (Галатяни 3:29). „Камъкът [Исус], който строителите [Израил като нация] отхвърлиха, той стана главен камък: ... Царството Божие ще ви бъде отнето и дадено на народ, който ще принесе неговите плодове.“ Матей 21:42,43

Тъй като Израил не беше готов да бъде използван за благословение на други народи, положението, което имаше по завета си с Бога, престана да съществува, и обещанието да бъде „царство от свещеници и свят народ“ също престана да бъде негово (Изход 19:6). То беше „дадено на един народ“, на духовния Израил – „царско свещеничество, свят народ“. (1 Петрово 2:9). Казва ни се, че този народ е отделен и различен от всички други и е събран от Бога от всички народи на земята – „народ за Неговото име“. Деяния 15:14

Отхвърляне на насилието и войната

Нашият Господ Исус Христос е със сигурност ключът към промяната в ученията, които са изложени в Новия Завет. Исус отхвърли концепциите за насилие и война, които бяха станали известни и приети в света. Чрез своите учения и чрез своя пример той ни даде много по-висок стандарт. „Нова заповед ви давам: да се любите един друг; както Аз ви възлюбих, така и вие да се любите един друг. По това ще познаят всички, че сте Мои ученици, ако имате любов помежду си.“ (Йоан 13:34,35). Това е по-висша заповед, по-висш закон от този, който е бил даден на евреите по завета им с Бога. Законът, даден от Христос, е законът на християнския завет; той е законът на любовта. Той е даден на всички, които са влезли в училището на Христос и които се надяват да станат част от Духовния Израил. Исус обобщи заповедта за любовта по следния начин: „Да възлюбиш Господа, твоя Бог, с цялото си сърце, с цялата си душа и с целия си ум. ... Да възлюбиш ближния си като себе си.“ Матей 22:37,39

Насилието, като резултат от греха, е широко разпространено в днешния свят. То съществува в много форми и засяга по един или друг начин

почти всяка култура. Сатана, авторът на греха, обикаля света „като ревящ лъв, ... търсейки кого да погълне“ (1 Петрово 5:8). Той е „богът на този свят“ и „е заслепил умове на онези, които не вярват“ (2 Коринтяни 4:4). Поради влиянието на Сатана насилието е проникнало в днешното общество.

Днес виждаме насилие в дома, сред съседите, в училищата, църквите и на работното място, дори сред непознати, да не говорим за насилствените конфликти между нациите. Всичко това е в противоречие с ученията на Исус. Той отхвърли насилието и личната употреба на сила за разрешаване на спорове. В Йоан 18:10,11, например, Исус поправи Петър, че извади меч си срещу слуга на първосвещеника, което доведе до нараняване на слугата. Той каза на Петър: „Върни меч си в ножницата“.

Никога повече не чуваме за учениците да използват сила или насилие в служба на Господа. Исус можеше да призове на служба „дванадесет легиона ангели“, но не го направи (Матей 26:53). Той не беше склонен да използва божествената сила за личното си благоденствие. Исус никога не се молеше за избавление от неприятностите си, а ги понасяше с радост като част от жертвата си. Последователите на Христос също трябва да

правят същото. „Нека бъде във вас същото съзнание, което беше и в Христос Исус.“
Филипяни 2:5

Ново отношение към враговете

Нашият Господ проповядваше и за ново отношение към враговете ни. „Аз ви казвам: Обичайте враговете си, благославяйте онези, които ви проклинат, правете добро на онези, които ви мразят, и молете се за онези, които ви оскърбяват и ви преследват.“ (Матей 5:44). На пръв поглед бихме могли да кажем, че това е висок стандарт, на който да се стремим, и бихме били прави. Този вид любов отива далеч отвъд обичта към ближния. Казват, че е лесно да обичаме тези, които ни обичат. Да обичаме враговете си обаче изисква сърце, толкова изпълнено с любов, че дори врагът не може да породи в сърцата ни никакви зли намерения. Няма да има място за отмъщение или омраза.

Това не означава, че одобряваме злото или несправедливостта, но не трябва да участваме в тях. Ние се противопоставяме на потискането на слабите и беззащитните. Нагласата на мнозина в днешния свят е да оправдават постъпките си спрямо другите, за да спасят себе си. Ние трябва

да „мразим злото и да обичаме доброто“, но не трябва да отмъщаваме на другите, дори на враговете си (Амос 5:15). Нека помним, че онези, които съгрешават и вършат зло пред Бога, ще получат своето въздаяние. 1 Коринтяни 3:8

Принципи на живота

Нашият Господ Исус ни научи на принципи на живот, които се характеризират със съчувствие, кротост, милосърдие, чистота и миротворчество. „Блажени онези, които плачат: ... Блажени кротките: ... Блажени милосърдните: ... Блажени чистите по сърце: ... Блажени миротворците: защото те ще се нарекат синове Божии.“ (Матей 5:4-9). Нашият Господ изрече тези думи в Проповедта на планината, за да наставлява учениците Си, а оттам и нас. Той иска да бъдем съчувствени към тези, които се намират в трудни обстоятелства, да практикуваме кротост и самоконтрол, да бъдем милостиви към другите, да имаме чисти сърца, лишени от гняв и злоба, и винаги да бъдем миротворци. Ние няма да можем винаги да правим тези неща съвършено, но искаме да имаме съвършени и чисти намерения. Божиите хора трябва да бъдат полезни. „И тъй, докато имаме възможност, нека правим добро на всички хора“ и да не се присъединяваме към

настроенията на този воюващ свят. Галатяни 6:10

Чистотата на сърцето към Бога се проявява в усилията да живеем мирно и да насърчаваме мира в другите. Апостол Павел пише: „Доколкото е възможно, живеете мирно с всички хора“ (Римляни 12:18). Това е особено необходимо в днешното време, в което живеем, дори и мирът да не ни се отвръща.

Враговете на правдата обичат „тъмнината повече от светлината, защото делата им са зли“ (Йоан 3:19). Господ не търси такива хора, а онези, които са толкова верни на принципите на правдата, че ще ги прилагат дори към враговете си, когато бъдат преследвани. „Блажени сте, когато ви хулят и ви преследват и лъжливо говорят всякакво зло против вас заради Мене. Радвайте се и се веселете, защото голяма е наградата ви на небесата.“ (Матей 5:11,12). Апостол Петър също пише: „Ако някой страда като християнин, нека не се срамува, но нека прославя Бога за това.“ (1 Петрово 4:16). Нашият Господ ни дава лично уверение, когато ни казва: „В света ще имате скърби, но се утешете, Аз победих света.“ Йоан 16:33

Отговорностите на християните

Ние трябва да се подчиняваме на човешките закони, когато те не противоречат на Божиите закони. Когато обаче противоречат, християнинът трябва да бъде отговорен пред Божиите закони, а не пред човешките. Обърнете внимание на наставленията, които ни се дават по този въпрос. „Вие сте избран род, царско свещенство, свят народ, особен народ, за да прославяте този, който ви е призовал от тъмнината в Своята чудна светлина. ... Възлюбени, моля ви като странници и пришелци, въздържайте се от плътските страсти, които воюват против душата.“ (1 Петрово 2:9,11). „Трябва да се подчиняваме на Бога, а не на човеците.“ Деяния 5:29

Знаем, че Небесният Отец счита послушанието към Неговата воля за много важно. Това ни е показано чрез многото уроци, които сме научили относно народа на Израел. Важен принцип, който Исус ни е научил, е следният: „Дайте на Цезаря това, което е на Цезаря, и на Бога това, което е на Бога“ (Матей 22:21). Освен това ни се казва: „Подчинявайте се на всяка човешка наредба заради Господа“ (1 Петрово 2:13). „Давайте на всички това, което им се полага: данък на когото

се полага данък; мито на когото се полага мито; ... почит на когото се полага почит“ (Римляни 13:7). Всички тези принципи важат, освен когато биха били нарушени нашата обучена съвест и Божиите закони.

Небесният Отец подрежда всичко в този размирен свят според Своите планове и цели. Той наблюдава особено как живеем според ученията, които ни бяха разкрити от Неговия възлюбен Син. Огнените бури на настоящето време „ще изпитат делото на всеки човек, какво е то“ (1 Коринтяни 3:13). Те ще разкрият какъв характер сме развили през живота си. Нашата вяра трябва да бъде изградена върху скъпоценните обещания на Бога, които са изобразени като „злато, сребро, скъпоценни камъни“. Не трябва да строим неправилно с други материали, които не издържат на това изпитание с огън. Апостолът ни казва, че всичко, което е построено според човешките теории, методи и традиции, изобразени като „дърво, слама, плява“, ще бъде унищожено. стихове 10-15

Небесният Отец позволява на всички народи да се заблуждават, че могат да решат всички проблеми на света. Виждаме, че мирът никога не е бил дълготраен; нови конфликти възникват

внезапно. Бог е позволил тези събития, за да подготви човечеството за Своего царство на вечен мир, което ще бъде управлявано от Неговия Син, Христос Исус, „Принцът на мира“. (Исая 9:6,7). „Да дойде Твоего царство. Да бъде Твоята воля на земята“, Исус ни научи да се молим. Матей 6:10

Заклучителни мисли

В Стария Завет, в преживяванията на Израил, Бог е позволил да се водят войни, за да се постигнат определени цели, свързани с първоначалните обещания, дадени на Авраам, Исаак и Яков. Повечето от тези конфликти са били свързани със земята, която е била обещана векове по-рано на народа на Израил (), но която е била окупирана от езически и нечестиви народи. Такива войни и конфликти са били разрешени от Бог, а не от човека или земните правителства.

За разлика от това, в Новия Завет тези предишни преживявания на Израил бяха изпълнили своята цел, що се отнася до Бог. Тази цел беше, че уроците, които те бяха научили чрез тези трудни преживявания, да им послужат като „учител“, който да ги доведе до Христос, Принца на мира. Галатяни 3:24

Исус отхвърли концепциите за насилие и война. Той учеше чрез пример и чрез установяването на заповедта „да обичаш Господа, твоя Бог, с цялото си сърце“ и „да обичаш ближния си като себе си“. (Матей 22:37,39). Това ново отношение към нашите врагове отхвърля употребата на сила, насилие и убийства. Затова Павел ни казва: „Следете мира с всички хора и святостта, без която никой няма да види Господа.“ Евреи 12:14

Скоро ще се изпълни нашият встъпителен стих: „Той прави войните да престанат до края на земята; той счупва лъка и разбива копие; той изгаря колесниците в огън.“ (Псалми 46:9). Божието Слово обещава още: „Насилие няма да се чува вече в земята ти, нито опустошение, нито разрушение в пределите ти; но ще наречеш стените си „Спасение“, а портите си „Хвала“ (Исая 60:18). Всички, които са били убити в резултат на война и други насилнически действия, ще бъдат възкресени от мъртвите (Йоан 5:28,29). Един ден всички хора ще познаят вечен мир и ще имат възможността да живеят в хармония на възстановена, съвършена земя завинаги. Такъв славен резултат ще бъде кулминацията на възстановяването на „всичко, което Бог е говорил чрез устата на всичките Си свети пророци от началото на света“. Деяния 3:21